

ζει τὸ ὅλον εἰς σπουδαῖον ποσόν, καὶ θὰ ἰδῆς πόσα ἠδύνασο νὰ οἰκονομήσης κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ πόσα, χωρὶς πολὺ νὰ στενοχωρηθῆς, δύνασαι νὰ οἰκονομήσης εἰς τὸ μέλλον.

Τέλος πάντων, ὁ δρόμος πρὸς τὴν τύχην θὰ ᾔηται, ἐὰν θέλῃς, τὸσον ὁμαλῆς, ὅσον ὁ δρόμος πρὸς τὴν ἀγοράν. Τὸ πᾶν πρὸ πάντων ἐξαρτᾶται ἐκ δύο λέξεων· *ἐργασία* καὶ *οἰκονομία*. δὲν πρέπει δηλαδὴ νὰ σπαταλᾷς οὔτε τὸν καιρὸν σου οὔτε τὰ χρήματά σου, ἀλλὰ νὰ κάμνης καὶ τῶν δύο τὴν καλητέραν δυνατὴν χρῆσιν. Ἄνευ ἐργασίας καὶ ἄνευ οἰκονομίας, τίποτε δὲν θὰ κατορθώσῃς μετ' αὐτῶν, θὰ κατορθώσῃς τὸ πᾶν. Ὅστις κερδαίνει ὅ,τι ἠμπορεῖ νὰ κερδήσῃ τιμίως, καὶ οἰκονομεῖ ὅ,τι κερδαίνει ἐκτὸς τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων του, δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὴ γείνη μὲ τὸν καιρὸν πλούσιος, ἐκτὸς ἂν τὸ ὑπέροτατον Ὄν, τὸ ὁποῖον κυβερνᾷ τὸν κόσμον καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον ὅλοι πρέπει νὰ ὑφύουν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ζητοῦντες τὴν εὐλογίαν του ἐπὶ τῶν τιμίων προσπαθειῶν των, ἐν τῇ σοφίᾳ τῆς θείας Προνοίας του, δὲν ἀπεφάσιεν ἄλλως.

B'

Νουθεσίαι πρὸς τοὺς θέλοντας νὰ γείνωσι πλούσιοι.

Τὰ χρήματα τότε μόνον σὲ ὠφελούν, ὅταν ἡξεύρῃς πῶς πρέπει νὰ τὰ μεταχειρισθῆς.

Μὲ ἑκατὸν δραχμὰς κατ' ἔτος, ἠμπορεῖς νὰ ἔχῃς τὴν χρῆσιν κεφαλαίου ἀνωτέρου τῶν χιλίων πεντακοσίων δραχμῶν, φθάνει μόνον ὁ κόσμος νὰ σὲ γνωρίζῃ ὡς φρόνιμον καὶ τίμιον.

Ὅστις ἐξοδεύει καθ' ἡμέραν κακῶς τριάκοντα λεπτὰ, ἐξοδεύει ἀνωφελῶς ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν δραχμὰς κατ' ἔτος, ὅπερ ἐστὶ στερεῖται τῆς χρήσεως κεφαλαίου ἀνωτέρου τῶν χιλίων πεντακοσίων δραχμῶν.

Καὶ ὅστις χάνει καθ' ἡμέραν, ἐν τῇ ἀργίᾳ καὶ ἀκνηρίᾳ, τριάκοντα λεπτὰ ἐκ τοῦ καιροῦ του, χάνει ἐπίσης τὴν χρῆσιν κεφαλαίου ἀνωτέρου τῶν χιλίων πεντακοσίων δραχμῶν.

Ὅστις σπαταλᾷ ἀνωφελῶς πέντε δραχμὰς καθ' ἡμέραν ἐκ τοῦ καιροῦ του καὶ ἐκ τῆς ἐργασίας του, χάνει τὰς πέντε δραχμὰς, ὡσεὶν τὰς εἶχε ῥίψει εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐκεῖνος ὅμως ὅστις χάνει τὰς πέντε δραχμὰς, χάνει ὅχι μόνον αὐτὰς τὰς πέντε δραχμὰς, ἀλλὰ καὶ τὰ κέρδη ὅλα ὅσα ἐκ τῶν πέντε αὐτῶν δραχμῶν ἤθελεν ὠφελῆθαι τοποθετῶν καὶ δουλεύων αὐτὰς ἐπιμελῶς καὶ ἐπιτηδεύων· αὐτὰ δὲ τὰ κέρδη, λογιζόμενα ἐφ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ χρόνου, ἀπὸ τῆς νεότητος μέχρι τοῦ γήρατος αὐτοῦ, ἠδύναντο νὰ σχηματίσωσι κεφάλαιον μέγιστον.

¹Ἐπειὰ συνέχισα.

Σ.

Ὅστις ὑπὸ ἐθελοκακίας φονεύει τὰ ἀβλαβῆ ζῶα ἢ ἠδύναται εἰς τοὺς σπαραγμοὺς καὶ τοὺς

πόνους των, δεικνύει καρδίαν ἐπιρρεπῆ εἰς ἀσπλαγγίαν καὶ θηριωδίαν, καὶ θὰ ἰδῆ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀδιαφορίας νὰ χύνηται τὸ ἀνθρώπινον αἷμα. Οἱ Ἄγγλοι πιστεύουσι μάλιστα, ὅτι ἀπλῶς ἢ συχνῇ θεωρία τοῦ αἵματος τῶν ζώων ἢ τῶν ἀνθρώπων ἀφαιρεῖ ἀπὸ τῆς καρδίας τὴν εὐαισθησίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξήρσαν τὸν χειρουργὸν καὶ τὸν κρεωπώλην ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τῶν ὀρκωτῶν κριτῶν.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 321.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΙΚΟΣΘΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐνέργεια τοῦ αἵματος καὶ ἐργασία τῶν ὀργάνων.

Ἐνθυμείσαι, ὅτι ὠνομάσαμεν ἄλλοτε τὸ αἷμα γενικὸν ἐπιστάτην τοῦ σώματός μας, πανταχοῦ παρόντα, καὶ διανεμόντα ὑλικὸν εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ σώματος, τουτέστιν εἰς τὰ ὄργανά του.

Ἄς ἐξακολουθήσωμεν σήμερον τὴν παρομοίωσιν, διὰ νὰ ἐννοήσης καλλίτερα τὴν συνέχειαν.

Ὁ ἐπιστάτης δὲν φέρει μόνον ὑλικὸν εἰς τοὺς τεχνίτας, ἀλλὰ καὶ διαταγὰς. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ τὸ αἷμα· τὰ δὲ ὄργανά μας δὲν θὰ ἔπραττον τίποτε καὶ θὰ ἔμενον ἀργὰ, ἂν τὸ αἷμα δὲν τὰ διέταττε καὶ δὲν τὰ ἐμαστίγωνε μάλιστα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν του, καθὼς μαστιγώνουσι τοὺς μαύρους οἱ ἐπιστάται τῶν σακχαροφυτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Εἶδες ποτέ σου λειποθυμημένον ἄνθρωπον; Φαίνεται σχεδὸν νεκρὸς, διότι ὅλα του τὰ ὄργανα καὶ ὅλαι του αἱ δυνάμεις παραλύουσι καὶ νεκρώνονται. Διατί δὲ τοῦτο; διότι τὸ αἷμα ὅλον συρρέει τότε εἰς τὴν καρδίαν, ἕνεκα μεγάλης συγκινήσεως ἢ δι' ἄλλον λόγον, καὶ ἀφίνει τὰ ὄργανα τοῦ σώματός μας χωρὶς ὑλικὸν καὶ χωρὶς διαταγὰς.

Δι' αὐτὸ μερικοὶ ἐκ τῶν παλαιῶν εἶπον, ὅτι ἡ ψυχὴ κατοικεῖ εἰς τὸ αἷμα. Δὲν εἶνε μὲν τὸ πρᾶγμα ἐπιστημονικῶς ἀληθές, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἰδέα ἄλλων τινῶν, οἵτινες ἐφαντάσθησαν ὅτι κατοικία τῆς ψυχῆς εἶνε ἡ ἀναπνοή· ἀλλ' ὅπωςδὴποτε δὲν εἶνε ἄσχημος ἢ ἰδέα δι' ἀνθρώπου, οἵτινες ἤθελον καὶ καλὰ νὰ ἀνακαλύψουν ποῦ κατοικεῖ ἡ ψυχὴ, ἐνῶ πολὺ εὐκολώτερον ἦτο νὰ εἶπουν, ὅπως λέγει σήμερον ἡ ἐπιστήμη, ὅτι δὲν τὸ γνωρίζομεν, οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ τὸ εὐρωμεν.

Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι τὰ ὄργανα δὲν ἐργάζονται, ἂν τὸ αἷμα δὲν ἔλθῃ νὰ φέρῃ εἰς αὐτὰ πῦρ καὶ νὰ τὰ θερμάνῃ. Διὰ νὰ ἀνάψῃ ὅμως τὸ αἷμα φωτιάν μὲ τὸ ὑδρογόνον καὶ τὸν ἄνθρακα, τὸν ὁποῖον συναντᾷ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματός μας, χρειάζεται δξυγόνον, καθὼς ἤδη εἶπομεν. Τὸ δξυγόνον λοιπὸν εἶνε τὸ μαγι-

κόν μέσον διὰ τοῦ ὁποίου τὸ αἷμα ἐπιβάλλει ὑπακοὴν εἰς τὰ ὄργανα· εἶνε, οὕτως εἶπειν, ἡ μάστιξ, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐπιστάτης ἀναγκάζει τοὺς δούλους νὰ ἐργάζωνται. Διὰ νὰ ἔχη δὲ πάντοτε τὸ αἷμα τὸν καὶ ἄφθονον ὄξυγονον, καταφεύγει εἰς τοὺς πνεύμονας, καὶ ἀναπνέωνε τὴν προμηθεϊάν του διὰ τῆς ἀναπνοῆς. Ἄμα ἡ ἀναπνοὴ παύσῃ, ἅμα τὸ διάφραγμα παύσῃ νὰ συστέλλεται καὶ νὰ διαστέλλεται, ἅμα, ἐν ἄλλοις λόγοις, ὁ ἄνθρωπος ἐκπνεύσῃ, τὸ αἷμα μένει χωρὶς ὄξυγονον, τὰ ὄργανα παραλύουν, ἡ μηχανὴ σταματᾷ, καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶνε πτώμα.

Τώρα, ὅτε ἔμαθες, ὅτι τὸ αἷμα εἶνε τὸ γενικὸν ἐλατήριο ὄλων τῶν ὀργάνων τοῦ σώματός μας, δύνασαι νὰ ἐξηγήσῃς μερικὰ πράγματα, τὰ ὁποία παρετήρησες μὲν ἴσως πολλάκις, δὲν προσεπάθησες ὅμως ποτέ σου νὰ ἐννοήσῃς.

Ὅταν τρέξῃς γρήγορα πολλὴν ὥραν εἰς τὸν κῆπον, τί σοῦ συμβαίνει; Κατακοκινίζεις, ἀσθμαίνεις—ἦτοι λαχανιάζεις, καθὼς λέγει ὁ λαός, —ἡ καρδιά σου κτυπᾷ δυνατὰ καὶ γρήγορα, καὶ ὁ ἰδρὼς ἀρχίζει νὰ στάζῃ ἀπὸ τὸ πρόσωπόν σου.

Διατί ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα;

Ἄν σκεφθῆς ὀλίγον, δύνασαι νὰ τὸ εὗρῃς καὶ μόνη σου. Διὰ νὰ τὸ εὗρῃς ὅμως ταχύτερα, θὰ σὲ βοηθήσω.

Ἄν, ὅταν τρέχῃς, ἠμπούεις νὰ κυττάξῃς μὲ κανὲν μαγικὸν μικροσκόπιον ἐντὸς τοῦ σώματός σου, ἤθελες ἐκπλαγῆ ἐβλέπουσα τί συμβαίνει ἐντὸς αὐτοῦ. Τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ περιπεπλεγμένον, καὶ χρειάζεται μακρὰν ἀνάπτυξιν, τὴν ὁποίαν ἴσως κάμωμεν πάλιν μαζὺ καμμίαν ἡμέραν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκεῖ νὰ μάθῃς, ὅτι γίνεται ἐντὸς του ἐργασία τις περίεργος, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι σχεδὸν οἱ μῦς τοῦ σώματός σου λαμβάνουσι μέρος, συστελλόμενοι καὶ διαστελλόμενοι ἀλληλοδιαδόχως, ὡς τόσα ἐλατήρια. Ἄπειρος κόπος καταβάλλεται, καὶ γίνεται ἐργασία μεγίστη, τὴν ὁποίαν οἱ ἐκνηροὶ μας μῦς δὲν θὰ ἔκαμνον βέβαια μόνοι των, ἂν ὁ ἐπιστάτης μας δὲν τοὺς ἐμάστιζε προσηκόντως. Ἐπειδὴ δὲ, καθὼς εἶπομεν, ἡ μάστιξ τοῦ ἐπιστάτου μας εἶνε τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον διατῆμι εἰς ὅλον τὸ σῶμα, ἀναγκάζεται κατὰ τὴν ἔκτακτον ἐκείνην περίστασιν νὰ θερμάνῃ περισσότερο τὴν μηχανὴν, ἀπαράλλακτα καθὼς κάμνουν οἱ μηχανικοὶ τῶν ἀτμοπλοίων, ὅταν θέλουν νὰ κινηθῇ ταχύτερα τὸ ἀτμόπλοιον. Ἐνοεῖς λοιπὸν, ὅτι φυσικώτατον εἶνε διὰ τοῦτο νὰ θερμαίνεσαι πολὺ, νὰ κοκκινίζῃ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ νὰ στάζῃ ἰδρῶτα.

Δὲν φθάνει ὅμως τοῦτο. Τὸ πῦρ αὐτὸ, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ αὐξήσῃ καὶ νὰ κινηθῇ ταχύτερα, ἀπαιτεῖ φυσικῶς καὶ περισσοτέραν

καύσιμον ὕλην. Ἄλλ' ἐπειδὴ πᾶσα σταγὼν τοῦ αἵματος ἔχει ὠρισμένην ποσότητα καυσίμου ὕλης, διὰ νὰ μεταδοθῇ περισσότερον πῦρ εἰς ἕκαστον μῦν, πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτὸν περισσότερον αἷμα. Ἄλλ' ἐπειδὴ, ὅταν τρέχῃς, πρέπει νὰ γείνη τοῦτο, καθὼς εἶδομεν, εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς μῦς τοῦ σώματος συγχρόνως, τὸ αἷμα δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ ἀλλέως εἰς τὴν γενικὴν αὐτὴν ἀπαίτησιν, εἰμὴ μεταβαῖνον γρήγορα γρήγορα ἀπὸ τὴν καρδίαν εἰς τοὺς πνεύμονας καὶ εἰς τὰ μέρη τοῦ σώματος. Εἰσέρχεται λοιπὸν καλπάζον εἰς τὴν καρδίαν, ἐξέρχεται ταχέως, καὶ πάλιν εὐθὺς ἐπιστρέφει, ἡ δὲ ταλαίπωρος καρδιά, ἣτις εἶνε πολὺ ἀβρὰ καὶ δὲν ἔχει διάθεσιν νὰ ταράττεται εἰς τὰς συνηθείας τῆς, ἀρχίζει νὰ κτυπᾷ δυνατὰ καὶ ταχέως ἐντὸς τοῦ στήθους, οἷονεὶ παραπονουμένη καὶ εἰδοποιούσα ὅτι ἐκουράσθη, ὅτι ἀπέκαμε, καὶ ὅτι κινδυνεύει νὰ σταματήσῃ ἐπὶ τέλους διὰ παντός. Διὰ παντός! μὴ λησμονῆς τοῦτο. Δύναται τις ἐξαιρετα νὰ ἀποθάνῃ, ἂν ἐπιμείνῃ νὰ τρέξῃ γρήγορα ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Ἄν παρεδόθης ἑλληνικὴν ἱστορίαν, θὰ γνωρίζεις βέβαια, ὅτι στρατιώτης τις Ἕλλην, ὅστις ἔτρεξεν ἀπὸ τὸν Μαραθῶνα εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ ἀναγγείλῃ πρῶτος αὐτὸς τὴν νίκην τῶν ἑλλήνων, ἔπεσε νεκρὸς ἅμα ἔφθασεν.

Ἡ ταχεῖα δὲ αὐτὴ κυκλοφορία τοῦ αἵματος ἀναγκάζει καὶ τοὺς πνεύμονας νὰ ἀναπνέωσι γρηγορώτερα, διὰ νὰ προμηθεύσωσι περισσότερον ὄξυγονον εἰς τὸ αἷμα, καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν τρέχῃς, ἀσθμαίνεις· τότε δὲ πολλάκις τὸ διάφραγμα κουράζεται, πάσχει σπασμοῦς, καὶ κόπτεται, καθὼς λέγομεν, ἡ ἀναπνοή.

Μὴ τρομάξῃς ὅμως· τὰ δυσάρεστα αὐτὰ δύνανται νὰ προέλθουν ἀπὸ τὴν κατάχρησιν, κατάχρησις δὲ εἶνε νὰ τρέξῃς πολὺ καὶ γρήγορα περισσότερον παρ' ὅσον πρέπει· ἐνῶ τοῦναντίον τὸ νὰ τρέξῃς ὀλίγον εἶνε ὑγιεινὸν, διότι ταχύτερα κίνησις τοῦ αἵματος εἶνε ζωὴ περισσοτέρα, καὶ δὲν εἶνε ἄσχημον νὰ ζῆ τις ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὀλίγον περισσότερον. Ἡ ἔκτακτος δὲ αὐτὴ ἐνεργητικότης τοῦ αἵματος δὲν ἀναπτύσσεται μόνον ὅταν τρέχωμεν, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐργαζώμεθα πολὺ καὶ μὲ κόπον—ἐννοῶ διὰ τῶν χειρῶν μας. Παρατήρησε ἐκεῖνον ὅστις κόπτει ξύλα, καὶ θὰ ἰδῆς, ὅτι ἅμα κοπιᾷσῃ κἄπως περισσότερο, ἅμα καταφέρει τὴν ἀξίνην του δις, τρίς καὶ τετράκις κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, κοκκινίζει καὶ ἀσθμαίνει, ἀπαράλλακτα ὡς ἂν εἶχε τρέξει. Κερδίζει ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, μολονότι κοπιᾷζει· δὲν κερδίζει δὲ μόνον τὸ ἡμεροκάματόν του, ἀλλὰ καὶ κἄτι τι ἄλλο. Διότι τὸ αἷμα δὲν θερμαίνει μόνον τὰ ὄργανά μας, ἀλλὰ καὶ τὰ τρέφει συγχρόνως· ὅσον λοιπὸν συγχρότερον τὰ ἐπισκέπεται, τόσον περισσότερον τὰ τρέφει. Παρατήρησε τοὺς ἀν-

θρώπους εκείνους, οἵτινες ἐργάζονται διὰ τῶν χειρῶν των, καὶ θὰ ἰδῆς πόσον εὐρωστώτεροι καὶ ἰσχυρότεροι εἶνε ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες δὲν κάμνουν τίποτε, ἢ ἐργάζονται μὲν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ κοπιάζωσιν αἱ χεῖρές των. Παρατήρησε τὰς κυρίας ἐκείνας, αἵτινες δὲν συλλογίζονται παρὰ πῶς νὰ ἐνδυσθῶσι καὶ νὰ κτενισθῶσι, καὶ δὲν κάμνουν ἄλλο τίποτε παρὰ νὰ ἀναγινώσκουν μυθιστορήματα ἐξαπλωμέναι εἰς τὸν καναπέν των, καὶ παράβαλέ τας μὲ τὸ κατακόκκινον πρόσωπον τῆς πλύστρας σας ἢ τῆς ὑπηρετρίας σας. Θὰ ἰδῆς μεγάλην διαφορὰν, καὶ θὰ πεισθῆς, ὅτι ἡ διὰ τῶν χειρῶν ἐργασία, ἡ κινήσεις, ὁ κόπος ὁ σωματικὸς δὲν εἶνε τόσοσιν κακὰ πράγματα ὅσον πολλοὶ φαντάζονται.

Ἔπειτα συνέχισα.

ΑΓΓΛΟΣ ΒΑΧΟΣ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΙΣΜΑΝΗ ΠΑΣΟΜΠΕΥΪΣ

Ὁ Ἰσμαὴλ Πασόμπευς, ὁ δεινὸς ἀντίπαλος τοῦ Ἀλῆ πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, δὲν ἦτο Ἕλληνας τὸ γένος ἢ τὴν θρησκείαν· ἀλλ' ὅμως τὰ κατὰ τὸ τελευταῖον μάλιστα μέρος τοῦ βίου αὐτοῦ, τοσοῦτον στενωῶς συνδέονται μὲ τὴν ἐκρηξίν τῆς μεγάλης ἡμῶν ἐπαναστάσεως, ὥστε δὲν ἐνομίσαμεν ἄτοπον νὰ περιλάβωμεν τὸν ἄνδρα εἰς τὴν μικρογραφικὴν ταύτην πινακοθήκην ἣν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Ἐστίας διεσκευάσαμεν. Ἐχομεν δὲ ἀνὰ χεῖρας χειρόγραφον συγγραμμὴν μὲν ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ γραμματέως τοῦ Πασόμπευ, Γεωργίου Οἰκονόμου, περιέχον δὲ λεπτομερείας περιεργωτάτας, τὰς ὁποίας οὐδαμῶς ἄλλοῦ εὐρίσκωμεν. Ὅθεν θέλωμεν δώσει εἰς τὴν παρούσαν βιογραφίαν ἕκτασιν μείζονα τῶν ἄλλων, περὶ ὧν ἢ πολλοὶ ἤδη προσημοσιεύθησαν ἢ ὀλίγοι ἄχρι τοῦδε ὑπάρχουσιν ὅπως οὖν ἀσφαλῆς εἰδήσεις.

Εἶναι περιττὸν νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι ὁ Ἀλῆ πασᾶς, ἅμα γενόμενος περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος κύριος τῶν Ἰωαννίνων, ἠγωνίσθη καὶ ἐπέτυχε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐπὶ ἅπασαν τὴν Ἀλβανίαν, τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· καὶ οὐδὲν ἦττον πασιγνώστον εἶναι ὅτι προσφορώτατον ἐνόμισεν ἐπὶ τούτῳ νὰ καταστήσῃ ἐκποδῶν ἅπαντας τοὺς προὔχοντας τῶν χωρῶν τούτων, μωαμεθανοὺς τε καὶ χριστιανούς. Ἀναρίθμητοι λοιπὸν ἐγένοντο ὅσοις κατεδίωξεν, ἐδήμυσεν, ἐβασάνισεν, ἐδολοφόνησεν, ἐξωλόθρευσεν. Ἀλλ' οὐδεὶς ἴσως ἐξ ὧν ἐκείνων καθ' ὧν ἐστῆσε τὰς ποικιλιωτάτας αὐτοῦ παγίδας, ἀντιπαρετάχθη μετὰ πλείονος τοῦ Πασόμπευ τέχνης, καρτερίας καὶ ἐπιτυχίας. Ὁ Πασόμπευς ἦτο ὁ μόνος περιλιπόμενος γόνος περιφανοῦς τῶν Ἰωαννίνων οἴκου, τοῦ Πασᾶ Καλοῦ· ἄρα ἔπρεπε νὰ ἐξοντωθῇ.

Καὶ τοι δὲ νεώτατος τότε, ἐπτακαίδεκαέτης, ἐνόησε τὴν ἐπιβουλὴν καὶ δραπετεύσας διὰ νυκτὸς ἐξ Ἰωαννίνων, μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν, μετέβη εἰς Σόφιαν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ρούμελη Βαλεσσῆ, ἥτοι γενικοῦ διοικητοῦ τῆς Ρούμελης. Ἐκεῖ διέτριψεν ἕξ περίπου ἔτη, μετ' ὧν, ἔαρονθεὶς τὴν ἐκούσιον ἐξορίαν, κατέβη εἰς Λαμίαν, ὅπου εἶχε συγγενεῖς ἰσχυροὺς, τοὺς λεγομένους *μπεύζαρτέδες* τοῦ Ζητουνίου, οἵτινες κατώρθωσαν μετὰ τινα χρόνον νὰ ἐξιλεώσωσι τὸν Ἀλῆ πασᾶν καὶ νὰ τὸν καταπέσωσι νὰ ἀποδώσῃ μὲν εἰς τὸν Πασόμπευν τὰ δημευθέντα ἐν τῷ μεταξὺ κτήματα αὐτοῦ, νὰ δώσῃ δὲ αὐτῷ σύζυγον μίαν ἀνεψιάν του, τὴν ὁποίαν, μείναςαν ὄρφανὴν, ἀφοῦ ὁ Ἀλῆ πασᾶς ἐφόρνευσε τὸν τε πατέρα αὐτῆς καὶ τοὺς συγγενεῖς, εἶχε παράλαβει καὶ ἀναθρέψῃ ὡς ἰδίαν θυγατέρα ἢ χρηστὴ καὶ καλοκάγαθος σύζυγος τοῦ τυράννου, ἢ Κυρά, καθὼς τὴν ἔλεγον ἐν Ἰωαννίνοις.

Τούτων γενομένων, ἠδύνατό τις νὰ νομίσῃ ὅτι ἠσφαλίσθη ὁ Πασόμπευς. Ἀλλ' ἦτο νέος καὶ ἀνδρείος, καὶ ἐπιτηδεῖς εἰς τὸ νὰ προσημοσιεύεται τὴν εὐνοίαν τῶν πολλῶν, καὶ γόνος, ὡς προείπομεν, οἴκου περιφανοῦς. Ταῦτα δὲ πάντα ἐκίνησαν αὐτῷ μετ' οὐ πολὺ τὰς ἀκοιμήτους ὑπονοίας τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, ὅστις δὲν ἐνόμισε μὲν συμφέρον νὰ φρονέσῃ αὐτὸν παρρησίᾳ, ἀλλ' ἐπανελάβε κρύφα τὰς ἐπιβουλὰς. Ὁ Πασόμπευς, ἐπεριδόμενος ἰδίως εἰς τὴν ἐξαίρετον πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν τῆς Κυράς, ἐκτίσαστο πολλοὺς περὶ τὸν Ἀλῆ φίλους καὶ στενωτάτα μάλιστα ἐφιλιώθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του, τοῦ Βελῆ πασᾶ, τοῦ ὁποίου ἦτο συνηλικιώτης. Ἀλλ' οὐδὲν ἦττον ἠγωνίζων τὴν ἀπροσμάχητον καὶ ἀδυσώπητον τοῦ Ἀλῆ πανουργίαν, ἐνόμισε συνετόν ν' ἀπέλθῃ τὸ δεύτερον ἐξ Ἰωαννίνων. Ταύτην ὅμως τὴν φορὰν ἀνεχώρησε δι' ἀδείας τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, τὸν ὁποῖον κατέπεισεν, ὅτι μικρὰν ἔχων περιουσίαν καὶ μεγάλας δαπάνας, ἀναγκάζεται νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐμπορίαν τινὰ ἐπιτηδείαν νὰ αὐξήσῃ τοὺς πόρους αὐτοῦ. Εἰς Λάρισσαν δὲ περὶ ταῦτα κατὰ τὸ φαινόμενον διατρίβων, ἔλαβε πρῶτην ἀφορμὴν νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἴσα εἰς τὸν ἀντίπαλον.

Τὸ σκεῦος ἐκεῖνο πάσης κακίας, ὁ Ἀλῆ πασᾶς, ἦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπὶ τοσοῦτον ἀσελγῆς, ὥστε δὲν ἐσεβάσθη οὐδὲ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ νύμφην, τὴν σύζυγον τοῦ Βελῆ. Τὸ ἀνοσιούρημα ἐγνώσθη μετ' οὐ πολὺ εἰς ὅλην τὴν ἐν Ἰωαννίνοις αὐτὴν καὶ δὲν ἔμεινεν ἄγνωστον οὔτε εἰς τὸν περιυβρισθέντα υἱὸν καὶ σύζυγον, οὔτε εἰς τὸν Πασόμπευν ὅστις, καὶ τοι ἄπῳν, ἐξηκολούθει ἔχων μυστικωτάτην συνεννόησιν μετὰ τῶν πολυαριθμῶν αὐτοῦ φίλων καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ Βελῆ. Διετέλει δὲ τότε πρῶτος γραμματεὺς τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ὁ Μάνθος Οἰκονόμου, ἀνὴρ χρηστὸς, ὅστις ἀπετροπιάζετο μὲν τὸν τυράννον παρ' ᾧ ἦτο ἠναγ-